

د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې

او د ساینس د مرکز معینیت

د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي

کتابونو د تالیف لوی ریاست

اسلامي ښوونه او روزنه

جعفري مذهب

شپږم ټولگی

Ketabton.com

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ. ش.

په
ده. له

د پوهني وزارت

د تعليمي نصاب، د ټيكنو د روزني
او د ساينس د مركز مهميت
د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي
كابونو د تاليف لوى رياست

د قرآن كريم زده كړه او

اسلامه ي ښوونه او روزنه جعفري مذهب

شپږم ټولگي

د چاپ كال: ۱۳۹۰ هـ. ش.

الف

د کتاب د تالیف، خپرني او تدقيق کمېټې

ليکوالان:

- محمد عزيز بختيارى.
- حفيظ الله ذكي.

د تدقيق کمېټې:

د ښوونى او روزنى د وزارت علمي څوړى:

- محمد عزيز بختيارى، محمدباقر جعفرى، سيدعبداللهابو هاب رحمانى، يار محمد باقوى، سيد محمد حسين فرهنگ او فاروق انصارى.

د نورو اورگانو څوړى:

۱. سيد حسين عالمى بلخي په ولسي جرگه کې د عدلى او قضايى کميسيون څوړى.
۲. نعمت الله غفارى په ولسي جرگه کې د ښوونې او روزنې او عالي تحصيلاتو د ديني کميسيون څوړى.
۳. مولوى عبدالعزيز په ولسي جرگه کې د ښوونې او روزنې او عالي تحصيلاتو د ديني کميسيون څوړى.
۴. قاضى نذير احمد حنفى په ولسي جرگه کې د تقنين د کميسيون معاون.
۵. سيد عبداللطيف سجادی د شيعه علماو د شورا څوړى.
۶. مولوي عين النعيم د علماو د سراسري شورا څوړى.

د مطالبو فهرست

د قرآن کریم زده کړه

۱۶-۱.....	د قرآن کریم زده کړه
۳۴-۱۷.....	د اسلامي ښوونه او روزنه مضمون
۵۵-۳۵.....	لوړمړى فصل: عقايد
۶۶-۵۶.....	دريم فصل: احکام
	دريم فصل: آداب او اخلاق

بسم الله الرحمن الرحيم

د پوهني د وزير پيغام گرانو ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختيا او پرمختگ بنسټ جوړوي. تعليمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکي دی، چې د علمي پرمختگ او ټولني د اړتياو له مخې رامنځته کېږي. څرگنده ده چې علمي پرمختگ او ټولنيزې اړتياوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعليمي نصاب هم علمي او رضنده انکشاف ومومي. البته نه ښايي چې تعليمي نصاب د سياسي بدلونونو او د اشخاصو د نظريو او هيلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتيب شوی دی. علمي گټورې موضوعگانې پکې زياتې شوې دي. د زده کړې په بهير کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه گرځيدلي ده.

هيله من يم دا کتاب له لارښوونو او تعليمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د ميتودونو د کارولو له لارې تدریس شي او د زده کوونکو ميندې او پلرونه هم د خپلو لوږو او زامنو په باکفيته ښوونه او روزنه کې پرله پسې گډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هيلې ترسره شي او زده کوونکو او هېواد ته ښې برياوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ گران استادان او ښوونکي د تعليمي نصاب په رضنده پلي کولو کې ستره دنده او دروند مسؤوليت لري.

د پوهنې وزارت تل زيار کاږي چې د پوهنې تعليمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دين له بنسټونو، د وطن دوستۍ د پاکې حس په ساتلو او علمي معيارونو سره سم د ټولني د څرگندو اړتياوو له مخې پراختيا ومومي.

په دې ډگر کې د هېواد له ټولو علمي شخصيتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده کوونکو له ميندو او پلرونو څخه هيله لرم چې د خپلو نظريو او رضنده وړاندیزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لايښه تاليف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتيب کې ښې مرسته کړې، له ملي او نړيوالو درنو موسسو، او نورو ملگرو هېوادونو څخه چې د نوي تعليمي نصاب په چمتو کولو او تدوين او د درسي کتابونو په چاپ او وېش کې ښې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفيق

فاروق وردگ

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د پوهنې وزير

د قرآن کریم د زده کړې مضمون

د یادولو برخه (۱)

لومړۍ لوست:

د مخکینيو ياد شورو سورتونو بيا تکرارول لکه الفاتحه، الناس، الاخلاص، المسد، النصر، الکافرون، الکوثر او الماعون.

دویم لوست:

د مخکینيو ياد شورو سورتونو بيا تکرارول لکه: قريش ، الفيل ، الهمزة، العصر ، النکاث، القارعه، الماديات او الزلزله.

درېيم لوست:

د القدر سورت (له تجويد سره تلاوت او يادول)

أعوذ بالله من الشيطان الرجيم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ۚ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۚ لَيْلَةُ الْقَدْرِ قَدْرٌ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ سَهْرٍ ۚ تَنْزِيلُ الْمَلَكِ وَالرُّوحِ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ۚ سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ ۝

خلورم او پنجم لوست:

د التين سورت (له تجويد سره تلاوت او يادول)

أعوذُ بالله من الشيطان الرجيم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
والتين والزيوت^١ وطور سينين^٢ وهذا البلد الامين^٣
لقد خلقنا الانسان في احسن تقويم^٤ ثم رددناه اسفل
سفلين^٥ الا الذين امنوا وعملوا الصالحات قلوا اجر غير ممنون^٦
فما يكذبك بعد بالدين^٧ اليس الله بالحكيمين^٨

د تلاوت برخه (١)

شپږم لوست:

د المطففين سورت له (١_١١) آيتونه (له تجويد سره تلاوت)

أعوذُ بالله من الشيطان الرجيم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
ويل للمطففين^١ الذين اذا اكتاوا على الناس يستوفون^٢ نبط
واذا كانوا هم اولا وهم اخيرا^٣ لا يؤمنون بك اذ ادركهم
مبعوثون^٤ ليوهموهم خطيرون^٥ يوم يقوم الناس لربك
العلمين^٦ كلا ان كتاب الفجر لرجي سين^٧ وما ادر اباك
ما سجيحين^٨ كذبت فرعون^٩ ودا^{١٠} كه ميديا للمكذبين^{١١}
الذين يكذبون بيومهم والذين يكذبون بيوم السنين^{١٢}

اورم لوست :

د المطففين سورت له (۱۲_ ۱۷) آيتونه (له تجويد سره تلاوت)

وَمَا يَكْتُمُ بِهَا الْكُلُّ مُعْتَدٍ أَنِ يَنبَغَ ۚ إِذَا شِئِيَ عَلَيْهِ
الْبَيْتُ قَالَ آسَا طَيْرُ الْأَوَّلِينَ ۖ كَلَّا بَلْ مَحْتَدٍ ۚ إِنَّ عَلَى
قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۚ كَلَّا أَتَاهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ
لَمْ حَاجُوا يَوْمَئِذٍ شُمْسًا أُنْهَرُ ۖ ثُمَّ الْأَمْشُرُ ۖ ثُمَّ يَقَالُ
هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَكْتُمُونَ ۚ

آتم لوست:

د المطففين سورت له (۱۸_ ۲۸) آيتونه (له تجويد سره تلاوت)

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ ۖ وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ ۖ
كِتَابٌ مَرْفُوعٌ ۙ يُسْهَرُ ۙ الْمَعْرُوفُونَ ۖ إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي
نَعِيمٍ ۗ عَلَى الْأَرْآئِكِ يَنْظُرُونَ ۗ لَا تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ
نُصْرًا ۙ وَلَا انْتِعَاجًا ۗ يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيمٍ مَخْتومٍ ۗ خِيَمًا
مُتَّكِنًا ۗ وَفِي ذَٰلِكَ قَلِيلٌ مِّنَ الْمُتَنَفِّسِينَ ۖ ۗ وَ
مَرَّاجِلُهُمْ مِنْ لَسَنِهِمْ ۗ جَبِينًا يُشْرَبُ بِهَا الْمُعْرَبُونَ ۖ

نهم لوست:

د المطففين سورت له (۲۹ _____ ۳۶) آيتونه (له تجويد سره تلاوت)

إِنَّ الَّذِينَ أُجِرُوا كَانُوا مِن الَّذِينَ آمَنُوا أَيْدِيهِمْ مَرْزُومٌ ۚ وَإِذِ الْقُلُوبُ إِلَىٰ
أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ۚ وَإِذْ أَرَأَوْهُم قَالُوا لَئِن
هَؤُلَاءِ لَضَالُّونَ ۚ وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَفِظِينَ ۚ
فَالْيَوْمَ الَّذِينَ آمَنُوا مِن الْكُفَّارِ يُضْحِكُونَ ۚ وَعَلَىٰ
الْآرَائِكِ لَئِيَّاتٌ يَنْظُرُونَ ۚ هَلْ تُوشِىٰ بِكُم بِاللَّغْوِ مَا كَانُوا يَقْعُونَ ۚ

د يادولو برخه (۲)

لسم لوست:

د التكاثر، القارعه، العاديات، الوزلة، القدر، او التين د سورتونو له ياده تکرارول.
یورلسم لوست:

د الشرح سورت (له تجويد سره تلاوت او يادول)
أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝
الْم تَشْرَحُ لَكَ صَدْرَكَ ۚ وَوَضَعْنَا عَنَّا كِذْبًا ۚ
الَّذِي أَنقَضَ ظَهْرَكَ ۚ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ۚ فَإِنَّ مَعَ
الْعُسْرِ يُسْرًا ۚ إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۚ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ۚ
وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْجَبْ ۚ

د تلاوت برخه (۲)

دولسم لوست:

د الانفطار سورت له (۱) _____ (۲) آيتونه (له تجويد سره تلاوت)
أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذْ السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ ﴿۱﴾ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَبَهَتْ ﴿۲﴾ وَإِذَا الْبِحَارُ
فُجِرَتْ ﴿۳﴾ وَإِذَا الْعُجُورُ بُعْثِرَتْ ﴿۴﴾ حَلَلَتْ نَفْسٌ مَّا قَدِمَتْ وَأَخْرَتْ ﴿۵﴾
يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا خَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ﴿۶﴾ الَّذِي خَلَقَكَ
فَسَوَّاهُ لَكَ فَعَنَّا لَكَ ﴿۷﴾ فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا سَاءَ رُجُوكَ ﴿۸﴾ كَلَّا بَلْ
تَكُنَّ بُحُونٌ بِاللَّيْمِينِ ﴿۹﴾ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ﴿۱۰﴾ كِرَامًا كَاتِبِينَ ﴿۱۱﴾
يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿۱۲﴾

دیارلسم لوست:

د الانفطار سورت له (۱۳) _____ (۱۹) آيتونه (له تجويد سره تلاوت)

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَكِنِّي نَعِيمٌ ﴿۱﴾ وَإِنَّ الْعُجَّارَ لَكِنِّي جَحِيمٌ ﴿۲﴾
يَعْلَمُونَهَا أَيُّومَ الْبَازِغِينَ ﴿۳﴾ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ﴿۴﴾
وَمَا أَدْرَاكَ مَا يُومِرُ الَّذِينَ ﴿۵﴾ لَقَدْ مَّا أَدْرَاكَ مَا يُومِرُ الَّذِينَ ﴿۶﴾
يَوْمَ لَا تُنَالُكَ نَفْسٌ لِنَفْسٍ سَبِيحًا ﴿۷﴾ وَالْأَمْرُ يُومِرُنَا اللَّهُ ﴿۸﴾

خوارسم لوست:

د التکویر سورت له (۱ — ۱۳) آیونه (له تجوید سره تلاوت)
أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ۝ وَإِذَا النُّجُومُ انكَرَتْ ۝ وَإِذَا الْجِبَالُ
سَيْرَتْ ۝ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ۝ وَإِذَا الْوُحُوشُ
حُشِرَتْ ۝ وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ۝ وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ۝
وَإِذَا الْمَوْءِدَةُ سُيِّمَتْ ۝ بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ ۝ وَإِذَا الصُّحُوفُ
 نُفِثَتْ ۝ وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ۝ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِرَتْ ۝
وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ۝ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيََتْ ۝

پنځلسم لوست:

د التکویر سورت له (۱۵ — ۲۹) آیونه (له تجوید سره تلاوت)

وَإِلَّا أَقْبَسُ يَا تَعْتَسُ ۝ الْبِحَارُ انكس ۝ وَأَبْوِيلُ إِذَا اصَّعَسُ ۝
وَالصَّبِيرُ إِذَا تَنَفَّسَ ۝ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ۝ ذِي
قُوَّةٍ جَعْدًا ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ۝ مُطَاعٍ ثَمَرًا أَمِينٍ ۝ وَ
مَا صَاحِبِكُمْ بِهِ جُنُونٌ ۝ وَلَقَدْ رَأَا بِالْأَفْقِ الْمُبِينَ ۝
وَمَا هُوَ عَلَى الْعَيْبِ بِبَصِيرِينَ ۝ وَمَا هُوَ يَقُولُ شَيْطَانٍ
رَجِيمٍ ۝ فَأَيُّ تَنْدَاهُونَ ۝ إِنَّ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ۝
لَيْسَ بَشَاءً مِّثْلُكُمْ أَنْ يُسْتَفْهِمُوا ۝ وَمَا تَسْأَلُونَ إِلَّا أَنْ
يُنَادِيَ اللَّهُ رَبِّي الْعَلِيمِينَ ۝

شماره سم لوست:

د عيس سورت له (۱۶۱) آيتونه (له تجويد سره تلاوت)
أعوذُ باللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
عَبَسَ وَتَوَلَّى أَنْ جَاءَهُ الْأَعْمَى ۝ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَابَهُ
يَوْمَئِذٍ ۝ أَوْبَدٍ مُغْمَضٍ ۝ الَّذِي كَرِهَى ۝ أَنَّمَا مِنْ أَسْتَعَى ۝
فَأَنْتَ لَهُ تَصَدَّى ۝ وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَحْكُمِيَ ۝ وَإِنَّمَا مِنْ
جَاءَكَ يَسْعَى ۝ وَهُوَ يَحْكُمِي ۝ فَأَنْتَ عَنْهُ تَلَهَى ۝ كَلَّا
إِنَّمَا تَذَكَّرُ ۝ فَسَمَّ سَاءً ذِكْرًا ۝ فِي صُحُفٍ مُكْرَمَةٍ ۝
مَرْفُوعَةٍ مُكْشَرَفَةٍ ۝ تَأْيِيذٍ سَفَرَةٍ ۝ كِرَامٍ بَرَرَةٍ ۝

اوو لسم لوست:

د عيس سورت له (۱۷) آيتونه (له تجويد سره تلاوت)

قِيلَ الْإِنْسَانُ مَا أَكْفَرُ ۝ مِنْ أَيِّ شَيْءٍ حَكَمْتَهُ ۝
مَنْ كُفِّرَتْ كَلِمَةُ فَفَتْحَ رَعًا ۝ لَقَدْ أَسْمِعُ يَسْرُكًا ۝
لَقَدْ أَمَانْتَهُ فَأَتَّخِرَ إِتْرَاءً ۝ أَنشَرَهُ ۝ كَلَّا لَئِنَّا يُبْدِي مَا
أَمْرًا ۝ فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ ۝ إِنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ
صَبَابًا ۝ ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقَاقًا ۝ فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ۝ وَ
عَبَقًا ۝ وَضَبًّا ۝ وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ۝ وَحَدَادِي ۝ وَأَعْيَابًا ۝ وَفَاكِهَةً
وَآيَاتًا ۝ لِمَنْ عَاظَمَهُ ۝ وَالْأَنْعَامَ مُكَوَّمًا ۝

آنلسم لوست:

د عبس سورت له (۳۳_____ ۴۲) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

قَالَ اجَابَتْ السَّمَاءُ نِ ۳۳ يَوْمَ يُفْرَأُ الْهَرَمُ مِنْ آخِرِهِ ۳۴
وَأُمَّهُ وَآبِيهِ ۳۵ وَصَاحِبَتِيهِ وَبَنِيهِ ۳۶ الْكُلُّ امْرِي مِنْهُمْ
يَوْمَئِذٍ يَسْتَأْذِنُ ۳۷ يَوْمَئِذٍ يُعَذِّبُكَ ۳۸ وَجُودًا يَوْمَئِذٍ مُسْتَقِرًّا ۳۹
صَاحِبَةً مُسْتَشِيرَةً ۴۰ وَوَجُودًا يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ۴۱
تُرَدُّهَا فَفَرَّتْ ۴۲ أَوْ تَأْتِيكَ ۴۳ هُمْ الْكَافِرُونَ ۴۴ الْفَجْرَةَ ۴۵

د یادولو برخه (۳)

نولسم لوست:

د القارعه، المعاديات او الزلزله د سورتونو له ياده تکرارول.

شلسم لوست:

د القدر، التين او الشرح د سورتونو له ياده تکرارول.

يو وېشتم لوست:

د الضحی سورت له (۱_____ ۵) آیتونه (له تجوید سره تلاوت او یادول)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالضُّحَى ۱
وَإِذْ أَسْرَى ۲ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَى ۳
وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لكَ مِنَ الْأُولَى ۴ وَكَسُوفٌ يُعْطِيكَ رَبُّكَ
فَتَرْضَى ۵

دوه ویشتم لوست:

د الضحیٰ سورت له (۶ _____ ۱۱) آیتونه (له تجوید سره تلاوت او یادول)

الْمُيَحْيِيكَ يَتِيمًا فَالْأَوَىٰ ۖ وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ ۚ
وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَىٰ ۗ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ۗ
وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ۗ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ۝

د تلاوت برخه (۳)

درویشتم لوست:

د النازعات سورت له (۱ _____ ۱۴) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)
أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالرِّزْقِ عَزَّوَجَلَّ وَالشَّيْطَانِ النَّاصِئَاتِ ۝ وَالشُّجْرِ النَّبَاتِ ۝
فَالسَّيْفِ سَيْفًا ۝ فَالْمَنْ بَرَّاتِ أَمْرًا ۝ يَوْمَ تَرْجُفُ
الرُّؤُوفُ ۝ تَتَّبِعُهُمُ الْغَايَةُ ۝ فَالْوَيْ يَوْمَئِذٍ ۝ وَأَجْفَاءٌ
أَبْصَارُهُمْ ۝ فَاذْهَبُوا ۝ وَتَوَدَّدُونَ فِي الْغَايَةِ ۝
عَرَادَ اللَّهُ عَمَّا ظَنَّنُوا ۝ وَخَرَجُوا ۝ فَالْوَيْ لِمَنِ الْأَرْسُوفُ ۝
فَاتَّبَعُوا ۝ وَرَجِعُوا ۝ وَاحِدًا ۝ فَالْوَيْ لِمَنِ الْأَرْسُوفُ ۝

خلرویشتم لوست:

د النازعات سورت له (۱۵ — ۲۵) آیونه (له تجوید سره تلاوت)

هَلْ أَتَيْتَكَ خَيْرِيَّتٌ مُّوسَىٰ ذُنُودُهُ رِيَّةٌ يَأْكُودُ الْمَعْيَلِ سِ طَلُوِي ۝^{١٤}
إِذْ هَبَّ الرِّيحُ فَرَعُونَ إِنَّهُ طَلَعِي ۝ قَعْلٌ هَلْ لَكَ إِلَىٰ أَنْ تَرْتَلِي ۝^{١٥}
وَأَهْبِيَّتِكَ إِلَىٰ رِيَّتِكَ فَتَمْتَلِي ۝ قَارِلُهُ الْآيَةَ الْكُبْرَىٰ نَبِيَّةٌ كَلَّتِ ب
وَعَلِي ۝^{١٦} نَوْرٌ أَدْبِرُ لِيَسِي ۝^{١٧} مَحْسُورٌ قَتَالِي ۝^{١٨} فَقَالَ إِنَّا رَأَيْنَاهُ
الْأَخْلَىٰ ۝^{١٩} فَاحْتَدَاهُ اللَّهُ نَحَالَ الْإِخْرَاقَ وَالْأُولَىٰ ۝^{٢٠}

پينځه ويشتم لوست:

د النازعات سورت له (۲۶ — ۳۳) آیونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَخْتَشِي ۝^{٣٢} وَأَنزَلْنَا سَنَدًا مِّنَ السَّمَاءِ
السَّمَاءِ لِيُوقَىٰ فِيهَا رَفَعْنَا سَنَدًا لِّهَا ۝^{٣٣} وَأَعْطَشْنَا
يَدَيْهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا مَاءً هَارًا وَمَرَحًا لِّهَا ۝^{٣٤} وَأَجْبَلْنَا
دَحْهَهَا ۝^{٣٥} آخْرَجْنَا مِنْهَا لَاقِحًا وَآخْرَجْنَا مِنْهَا ۝^{٣٦}

شبه ویشتم لوست:

د النازعات سورت له (۳۴ _____ ۴۱) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

وَإِذَا جَاءَتْ الظَّالِمَةُ الْكُبْرَىٰ ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يَسُدُّكَ
الْإِنْسَانُ مَا سَعَىٰ ﴿٣٥﴾ وَيُؤْتِ الْجَحِيمُ لِمَنْ يَرَىٰ ﴿٣٦﴾
فَمَا مِنْ طَافِيٍّ ﴿٣٧﴾ وَالنَّارُ الْخَيُومَةُ الدُّنْيَا ﴿٣٨﴾ فَإِنَّ
الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَىٰ ﴿٣٩﴾ وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَ
تَخَى النَّفْسَ الَّهِوَىٰ ﴿٤٠﴾ فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَىٰ ﴿٤١﴾

اوه ویشتم لوست:

د النازعات سورت له (۴۲ _____ ۴۶) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

يَسْأَلُكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيُّهَا الْمُرْسَلُ ﴿٤٢﴾ فَيُخَوِّتُكَ مِنْ ذِكْرِكُمْ ﴿٤٣﴾
إِلَىٰ رَبِّكَ مِنْهُمْ ﴿٤٤﴾ أَلَيْسَ أَنْتَ مِنْ يَجْتَنِبُهَا ﴿٤٥﴾ كَمَا تَنْهَىٰ
يَوْمَ يَرَوْنَهَا كَمَا يُبْعَثُونَ ﴿٤٦﴾ أَلَا حَشِيَّةٌ أَوْ ضُرَّةٌ ﴿٤٧﴾

آیه ویشتم لوست:
 د النبأ سورت له (۱) _____ (۱۰) آیونه (له تجوید سره تلاوت)
 أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ۚ عَنِ النَّبِإِ الْعَظِيمِ ۚ الَّذِي هُمْ
 فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ۚ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۚ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۚ أَلَمْ
 يَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا ۚ وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا ۚ وَخَلَقْنَاكُمْ
 أَزْوَاجًا ۚ وَجَعَلْنَا بَيْنَكُمْ سُبُلًا ۚ وَجَعَلْنَا الْإِيلَاقَ لِيَاسًا ۚ

نهبه ویشتم لوست:

د النبأ سورت له (۱۱) _____ (۱۶) آیونه (له تجوید سره تلاوت)

وَجَعَلْنَا الْبَابَ مَعَاشًا ۚ وَبَيْنَنَا قُوفًا ۚ وَسَبْعًا ۚ نَشَأُ إِذْ لَا تَعْلَمُونَ
 جَعَلْنَا سِرَاطَ جَاءِهَا وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً
 نَبَاتًا ۚ جَاءِهَا لِنَخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ۚ وَأَجْنِبُوا لِقَافًا ۚ

دیرشم لوست:

د النبأ سورت له (۱۷) _____ (۲۳) آیونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ يَوْمَ الْقَضَائِ كَانَ مِيقَاتًا ۚ يَوْمَ لَا يُغْنِيكَ فِي الصُّورِ
 قَتَاتُونَ ۚ أَوْ أَجَا ۚ وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ۚ وَ
 سُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ۚ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ
 مِرْصَادًا ۚ لِلطَّغْيِينِ مَا بَأْسًا ۚ لِلْمُتَكِبِينَ فِيهَا أَصْحَابًا ۚ

یودیرشم لوست:

د البنا سورت له (۲۴_____۳۰) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

لَا يُدۡوُونَ فِيهَا بُرۡجًا وَلَا شُرۡبًا إِلَّا الْأَصۡمِيمَ ۗ وَعَسَىٰٓ أَنۡ يَكُونَ
جَزَاءُ وُقُوفَآءِ أَنَّهُمْ كَانُوا لَا يُرۡجُونَ حِسَابًا ۗ
وَكَلَّمَ بۡنَاآءَآلۡيَسۡرَآءَآءَآبَا ۗ وَطَلَّ شَجَرًا حَصِيبًا كُنۡبَا ۗ
فَنُجۡدُوا فَلَٰكِنۡ يَرۡبِئُونَكَ إِلَّا عَدۡآءَآبَا ۗ

دو دیرشم لوست:

د البنا سورت له (۳۱_____۳۷) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ لِلۡمُتَّقِينَ مَفَآزًا ۗ حَتَّىٰ آتَىٰٓهُمُ الْوَعۡدُ وَأَنۡتَابُوا وَكَوۡرِحِب
آثَرِيَآءَ ۗ وَكَاسَا دِهَآدًا ۗ لَا يَسۡمَعُونَ فِيهَا لَغۡوًا
وَلَا كِبۡرًا ۗ جَوَّٰرِمۡنَ رَبِّكَ عَطَآءَ حِسَابًا ۗ
رَبِّ السَّمۡوَاتِ وَالْأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا ۗ الرَّحۡمٰنُ
أَلَّا يَمۡلِكُونَ مِنۡهُ خِطَابًا

دری دیرشم لوست:

د النبا سورت له (۳۸) _____ (۴۰) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ صَافِيًا لَا يَتَكَبَّرُونَ إِلَّا مِنْ
أَذْنِ لَهُ الرَّحْمَنِ وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣٨﴾ ذَلِكَ الْيَوْمَ الْحَقُّ فَمَنْ
يَسْأَلْهُنَّ حَتَّىٰ إِلَىٰ رَبِّهِ مَا يَأْتِيهِ ﴿٣٩﴾ إِنَّكَ أَنْتَ رَبُّنَا وَعْدًا يَا قَرِيبًا
يَوْمَ يَمْطُرُ الْمَاءَ مَقْدَمًا يَدَا وَيُعْوَلُ الْكَافِرُ يَا حَيْثُ
كُنْتَ شَرَابًا ﴿٤٠﴾

د یادولو برخه (۴)

څلور دیرشم لوست:

د الضحی، الشرح او الثین د سورتونو له یاده تکرارول.

پنځه دیرشم لوست:

د القدر، الزلزلة، العاديات او القارعه د سورتونو له یاده تکرارول.

شپږ دیرشم لوست:

د التكاثر، العصر، الهمزه او الفیل د سورتونو له یاده تکرارول.

اووه دیرشم لوست:

د قریش، الماعون، الکوثر، الکافرون، النصر، المسد، الاخلاص، الفلق، الناس او الفاتحه
د سورتونو له یاده تکرارول.

د تلاوت برخه (۴)

آته دیرشم لوست:

د البقري سورت ۲۵۵ د الكرسي آیت (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

أَلَمْ يَلِكْ أَلَّا يَلْهَأَهُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا شَيْئًا وَلَا نُوحِيهِمْ
لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَٰلِكَ الَّذِي يُشْمِرُ
بِحِنْدِ أَلَّا يَزِيدَهُ جَعْلَهُمُ الْآيَاتِ يَأْتُوا وَنَحْنُ أَصْفٰهُمُ
وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ
السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾

نېهه دیرشم لوست:

د البقري سورت وروستي آيتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنْ تُبَدَّلِ الْأُمَمُ
وَأَنْتَ كَمَا تَخْتَضِرُ وَبِحَسْبِ كُتُبٍ إِلَهُهُ فَيُخَوِّرُ لِمَنْ
يَشَاءُ وَيُعِظُّ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٦﴾
أَمِنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ
كُلٌّ أَمِنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ قَدْ تَعْرِفُونَ
بَيْنَ أَحْيًا مِنْ رُسُلِهِ قَدْ قَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا خُفِرْنَا
رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٥٧﴾

خلو بینتم لو ست:

د البقرې سورت وروستی آیت (له تجوید سره تلاوت)

لَا يَكْفُرُ اللَّهُ تَقْسًا إِلَّا وَسَعَهَا أَهْلَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا
مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا
رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا أَصْرَآگَنَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن
مِّنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحِيزْنَا مَا لَنَا قَلِيلٌ وَلَا جَمْعٌ
حَسْبُنَا رَبُّكَ وَأَخِفْنَا حِمْلَنَا رَبَّنَا رَبَّنَا قَاتِلْ
عَلَى الْكُفْرِ الْكَبِيرِ ﴿٢٥٧﴾

يو څلو بینتم او وروستی لوستونه:

- ۱- د المطففين له سورت څخه د كتاب تر پايه د مخکينيو لوستونو تکرارول.
- ۲- د ياد شورو سورتونو (الضحى، الشرح، التين، القدر، الزلزله، العاديات،
الفارعه، التكاثر، العصر، الهمزه، الفيل، قريش، الماعون، الکوثر، الکافرن، النصر،
المسد، الاخلاص، الفلق، الناس او الفاتحه) اور بدل او تکرارول.

لومړی برخه: عقايد

لومړی لوست:

څرنگه کولی شو چې الله ﷻ وپېژنو؟

هدف:

په دې باندې پوهېدل چې په دنيا کې څه دليل او نښانې شته چې د الله تعالی په وجود او يوروالی باندې دلالت کوي.

پوښتي

۱. آیا پوهېږئ چې څرنگه الله تعالی وپېژنو؟

محمد علي يو پوه او تکړه زده کوونکی و چې په ابتدايي مکتب کې يې په شپږم ټولگۍ کې درس وایه. هغه به هميشه د خپلې مور او پلار څخه پوښتنه کوله څرنگه او د کوم لارو څخه کولی شو چې الله تعالی وپېژنو؟

دی څه ليريوال و چې د الله تعالی د پېژندلو لپاره سمه او صحيحه لار پيدا کړی، تر څو پورې چې الله تعالی څه نه وپېژني. ليکن د ده مور او پلار يې تعليمه او بي سواده وو او نه يې شواى کولای چې ده ته ښه او مناسب ځواب ورکړي چې هغه قانع کړي. يوه ورځ د محمد علي پلار محمد عثمان ته وويل چې ښه ده، دغه سوال د ښوونکي څخه وکړه چې تا ته ښه سم او قانع کوونکی ځواب درکړي. محمد علي په مناسب وخت کې د ديني علومو ښوونکي ته ورغی او د هغه څخه يې وپوښتل: ښوونکي صاحب! څرنگه کولی شم چې الله تعالی وپېژنم؟ ښوونکی په ځواب کې وويل: د الله تعالی د پېژندنې لپاره څه لارې شته، او د الله تعالی د پېژندنې د ټولو څخه آسانه لاره داده چې موږ په خپل ځان او ټولو مخلوقاتو کې فکر او سوچ

و ګړو چې څرنگه ښه دقیق منظم ښکلي رنگارنگ پیدا شوی دی ، وروسته د لږ ځنډه فکر او سوچ څخه متوجه کیږو چې دغه ټول دقیق منظم او ښکلي رنگارنگ شیان یوازې یو الله تعالی چې حکیم او توانا ذات دی ، پیدا کولی شي . ښوونکی صاحب وویل : آیا پوهیږئ چې زموږ بدن (ځان) د ډبرو وړو او کوچنیو حجرو څخه جوړ شوی دی . چې دغه حجري غیر د میکرسکوب څخه نه لیدل کیږي . دغه حجري مختلف او رنگارنگ شکلونه لري او هره یوه ځانګړی او مخصوصه وظیفه او دنده ترسره کوي . د مثال په ډول د ماهیچې حجرات د ټول بدن د غړو د حرکت عامل دی او د لیدلو حجرات ټول نوی پیدا کیدونکي او لیدونکي شیان د اعصابو د لاري څخه مغز ته نقل کوي . د اور بدلو حجرات آوازونه او غږونه د اعصابو د لاري څخه مغز ته نقل کوي او د معدې د هاضمې حجرات خپل خاص کارونه او فعالیت اجرا کوي . دغه ټول حجرات په داسې ډول سره یو د بل سره همکاري او کمک کوي چې ټول د انسان د بدن ((ځان)) په خدمت کې په شریکه سره کار او فعالیت ترسره کوي . د مثال په توګه د هاضمې حجرات یوازې او تنها د خپل ځان لپاره خوراکی مواد نه برابروي ، بلکه د بدن ټولو غړو ته غذا او خوراک برابروي . که چیرته د انسان د وجود یوه غړی ((اندام)) څه صدمه او ضرر پیدا کړي د بدن ټول حجرات یو د بل سره کمک او مرسته کوي . ترڅو پوري چې دغه ضرر لیري او جوړ کړي . ښوونکی د محمد علي څخه پوښتنه وکړه چې تاسو د دې عجیبه نظم په کمک او مرسته چې د بدن د حجراتو په مینځ کې وجود لري پوهیږي ؟ بیا یې وویل : موږ پوهیږو چې یوازې یو الله تعالی ده چې زموږ د بدن حجرات یې دا رنگ منظم او یو د بل سره مرسته کوونکي

په پيشنند لو سره پيدا كړى دى چې زموږ وظيفه داده چې په الله تعالى باندې ايمان ولرو او دده دستورونو په دنيا او آخرت كې سر لورې او كامياب او سو.

فعاليت (هڅونې):

- ۱- د بنوونكى صاحب استدلال د الله تعالى په هكله چې خالق او توانا ذات دى په پينځو كړبنو كې وليكي.
- ۲- د بنوونكى صاحب او يا د جومات د ملا امام په مرسته يو بل مثال د نظم كمك مرسته كول بيان كړي ترڅو پورې د الله تعالى په وجود دلالت وكړي.

ارزونه:

آيا زده كړونكي كولى شي چې يو ساده دليل د پيدا كړونكي او خالق په هكله بيان كړي.

دوهم لوست:

د الله ﷻ صفتونه

هدف: د الله تعالی د صفتونو سره آشنا کیدل.

پوښتني:

۱. د الله تعالی د کومو صفتونو سره آشنایي او بلدتیا لرئ؟
۲. ستاسو په فکر د خدای ﷻ د صفتونو سره آشنایي په ژوند کې څه ډول تاثیر او اغیزه لرئ؟

په تیرو کلونو کې د الله تعالی د یو شمیر صفتونو د تقسیم سره پوه او آشنا شوي یاست اوس کولی شئ چې صفات ثبوتي، سلبي او همدارنگه ذاتي صفات او فعلی صفات یو د بل څخه جلا او فرق یې وکړئ. تاسو همدارنگه پوه شوی یاست چې آشنایي او بلدتیا د الله تعالی د صفاتو سره د الله تعالی د پیژندنې په معنی دی نو د همدې کبله د خدای ﷻ د صفاتو پیژندل په مهربانم او ضروري دی تر هغه ځایه چې الله تعالی کامل مطلق ذات دی او هېڅ ډول نقصان دده په ذات کې نشته، نو د الله تعالی د مطلق کمالاتو سره آشنا او بلد شونو کولی شو چې د هغو په لاس ته راوړلو کې کوښښ او زیار وپاښو. ترڅو پورې د الله تعالی ښه نیک بندگان شو. الله تعالی د ډېرو صفاتو خاوند او څښتن دی. خو په دی درس کې یوازې د خدای دوه صفتونه تر بحث لاندې نیسو، او گورو چې د دغو دوو صفتونو پیژندنه زموږ په ژوندانه کې څومره مثبت تاثیر لري. دغه دوه صفتونه سمع او بصر یعنی اوریدل او لیدل دي. خدای ﷻ ټول غړونه او آوازونه اوري غیر د دې

خڅه چي زموږ په شان غوږونه ولري او هر څه گوري او ويښي غير د دي خڅه چي زموږ په شان سترگي ولري.

خدای ﷺ په هر څه باندی که مخکي وي يا اوس وي يا په راتلونکی وخت کي وي عالم او خبر دی. هېڅ يو داسي نشته په دنيا کي چي هغه د الله تعالی د علم د احاطي څخه وتلی وي.

الله ﷻ د آسمان د ستورو او ليارو او نورو سيارو په حالاتو او زموږ د ژوند د هرې شيبې په حالاتو او حتی اتم او ډيرو ډرو باندی چي هغه تر اوسه انسان ندی تشخيص کړی علم او خبرتيا لري او دغه ټول شيان په هره شيبه او لحظه کي ډير په دقيقه توگه سره تر هغه چي موږ يې گورو او تصور او فکر يې کوو ويښي او د هر شی په غوږنو چي پوره او خبر دی او د دوی په زړونو کي چي څه تيريري په هغه عالم دی.

د پورتنی مطالبو څخه نتیجه اخلئ؟ شاید چي تا سو ځيني خلک ويښئ چي د خلکو په منځ کي هېڅ بد کار نکوي مگر په پټه کي ډير بد او ناوړه کارونه سرته رسوي دوی ولي داسي کوي؟

د دي لپاره دا کار کوي تر څو پوري چي د خلکو په مينځ کي بد او خراب معرفي نشي او د دي لپاره چي خلک دی ښه نيک عمله او ښه سړی ويښتي. نو موږ که ښه پام شو او دقت وکړو پوهيږو چي دغه رنگه خلک پوره او کامله عقیده په سمع او بصر صفتونو د الله تعالی نلري ، ځکه په هغه وخت کي ده بايد باور درلودای چي الله تعالی په هر ځای او هر حال کي سړی ته گوري او په هغه عالم دی. نو کله چي نه غواړو چي نور خلک چي هېڅ کار د هغو د لاسه نه کيږي زموږ په بدو کارو

پوه شي نو څنگه کولی شو چې د الله تعالی د لیدني په برابر کي د بدو او ناوړو کارونو مرتکب شو؟

هدخونې:

۱. د درس خلاصه مطلب په پنځو کرښو کي وليکئ؟
۲. ستاسو په فکر عقیده لرل په سمیع (اوریدل) او بصیر (لیدل) د الله تعالی څومره تاثیر او اغیز لري زموږ د ژوندانه په کړو وړو کي په لسو کرښو کي يي وليکئ؟

ارزوننه:

۱. آیا زده کوونکو د الله تعالی د صفاتو مفهوم پیژندلی دی؟
۲. آیا زده کوونکي د الله تعالی د صفاتو د پیژندلو په گټي پوه شوی دی.

دریم لوست:

د انبیاء^(ع) عصمت

هدف: د انبیاء^(ع) له عصمت سره آشنایي

پوښتي:

۱- آیا د عصمت په معنا پوره یا ست؟

۲- آیا پوهېږئ چې الهی انبیاء^(ع) معصوم دي؟

کله چې تاسې غواړئ یو مهم پیغام پوره ځای ته ورسوئ زیار باسئ چې هغه څوک د فاصد په نامه سره وټاکئ چې لومړی رښتیا وپوښکی او سسم کاروي دوهم دا چې هېرکوونکی نه وي ترڅو وکولې شي ستاسې پیام مقابل لوري ته په سمه توګه ورسوي. حکیم او دانا خدای جل جلاله دا مسئله په لومړۍ توګه د انبیاء^(ع) په رالېږنه کې ترخپلې پاملرنې لاندې ساتلې ده نو د الله تعالی پیغمبران د الله تعالی پیام د هغه بنده ګانو ته پوره رسولی دی.

که چېرې دوی (پیغمبران^(ص)) هېره ووزنکی یا درواغ وپوښکی وي هیچ چا نه شوی کولی د هغوی په خبرو باندې ډاډ اعتماد وکړي که چېرې څوک اعتماد ورباندې وکړي په ګمراهۍ کې به لوېدلې وي، نو د انسان سلیم عقل په دې حکم کوي چې حکیم الله تعالی خپل پیامبران له هر ډول ګناه او اشتباه او هېر ونې څخه معصوم گرزولي دي.

نو د انبیاء^(ع) معصوم والی په دې معنا دی چې دوی (ع) هیڅ کله ګناه نه ده کړې، هیڅ کله دوی له نسیان او هېروني سره نه مخامخ کېدل، خلکو ته یې فریب (دوکه) نه ورکوله دوی رښتیا وپوښکي درست کار او د خلکو د پوره اعتماد وړ ووله دې کبله د

مغوی توی خبری، عملونه د اعتماد وړ دي، نو کوم پیام چي دوی د الله تعالی له لوري راوړی دی هېڅ شک او شبهه په کي وجود نه لري د دوی وینا ټوله درسته ده.

فعالیت (هڅوڼي):

۱- د عصمت معنا وليکئ:

۲- انبيا(ع) د کوم ډول اشتباهاتو څخه معصوم دي.

ارزونه:

۱- آیا زده کوونکی د عصمت معنا درک کړي ده؟

۲- آیا دوی کولی شي د انبيا(ع) په عصمت استدلال وکړي؟

څلورم لوست:

قرانکریم

هدف: د قرانکریم سره آشنايي.

پوښتني:

۱. آیا تاسې قرانکریم لولئ او تلاوت يې کوی؟
۲. آیا د قرانکریم ترجمه لولئ؟

الله تعالی د خپلو بندگانو د لارښوونې او هدایت لپاره خپلو پیغمبرانو^(ع) ته د خلکو د لارښوونې لپاره کتابونه نازل کړی دي د مثال په توګه زبور يې په داؤد^(ع) تورات يې په موسی^(ع) انجیل يې په عیسی^(ع) او قرانکریم يې په محمد صلی الله علیه وسلم باندې نازل کړي دي.

قرانکریم د الله تعالی کتاب دی چې زموږ په پیامبر حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه واله وسلم باندې نازل شوی دی.

قرانکریم د ۲۳ کالو په ترڅ کې په مختلفو شرایطو کې په بني اکرم صلی الله علیه واله وسلم نازل شوی دی، موږ په ټولو پیامبرانو او دهغوی په کتابونو باندې ایمان لرو او د هغوی درناوی کوو، ولې کتاب قرانکریم له نورو آسماني کتابو سره توپيرونه لري چې د هغه پېژندنه و پر ارزښت لري.

- داچې دا کتاب جاويداني او دايمي دی، د نورو پیامبرانو کتابونه د یوې ټاکلې دورې لپاره وو، د نوي او راتلونکې شریعت په راتلو سره منسوخ کیدل مثلاً تورات چې د حضرت موسی^(ع) شریعت او کتاب دی د انجیل په نزول او د حضرت عیسی^(ع) په کتاب او شریعت سره منسوخ شو ولې قرانکریم او د اسلام ښکاره دین د قیامت تر ورځې پورې نه منسوخ کېږي او باقي دی.

- قرآن کریم تحریف شوی نه دی، نور آسماني کتابونه له یوې مودې څخه وروسته له تحریف سره مخامخ شوي دي ولي قرآن کریم وروسته له څلوار لسو پیړیو څخه له تحریف او بدلون څخه پرته باقي پاتې دی.
- قرآن کریم د حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و اله وسلم جاویداني (دایمي) معجزه ده د پوهې په لحاظ یې ډېرې لویې پوهنې بشر ته وړاندې کړې دي د فصاحت او بلاغت په لحاظ د بشر له سويې څخه لوړ شاهکار دی چې هېڅ انسان نه شي کولی د هغه په شان یوه څه وليکي يا ووايي.

هڅونې:

۱. د خپلو کتابچو په یوه جدول کې هغه تویرونه وليکئ چې قرآن کریم یې د نورو آسماني کتابونو، سره لري.
۲. د جومات د روحاني په مرسته، د لوست محتوی ته په توجه سره قرآن کریم او نور آسماني کتابونه سره مقایسه کړئ هغه امتیازونه چې قرآن کریم د نورو آسماني کتابونو په پرتله لري په گوته کړئ.

ارزونه:

۱. آیا زده کونکي د قرآن کریم او نورو ټولو آسماني کتابونو اساسي ځانگړتیاوې تشخیص کولای شي؟

پنځم لوست:

معاد يا قيامت (آخرت)

هدف: د معاد (آخرت) يا وروسته له مرگ څخه د بيا ژوندون سره آشنايي.

پوښتي:

۱. د معاد په هکله څه معلومات لری؟

۲. آیا کولی شی د معاد (آخرت) په هکله استدلال وکړی؟

تاسې په تیر کال کې د معاد (آخرت) یا وروسته له مرگ څخه د بیا ژوندون په هکله ډېر معلومات او مطلوبه ویلي دي، تاسې په دې پوهېږي چې انسان وروسته له مرگ څخه پوره له مینځ څخه نه شي، بلکې په یوه ټاکلې وخت کې الله تعالی ټول انسانان بیا ژوندي کوي، او د ټولو خلکو عملونه تر محاسبې لاندې نیسي ترڅو ټولو ته پوره بڼکاره شي چې چا په دنیا کې ښه کارونه کړي دي او جنت ته شي او چا بد کارونه تر سره کړي دي او دوزخ ته شي. همداراز ویلي مو دي چې د معاد (آخرت) عقیده په ټولو آسماني ادیانو کې د توجه وړ وه، د ټولو آسماني ادیانو پیروان په آخرت باندې اعتقاد لري د اسلام مبین دین چې د آسماني ادیانو اخیرنی او کامل دین دی د معاد (آخرت) په هکله یې زیات تاکید کړی دی او په قرآن کریم کې ډېر زیات آیتونه د آخرت په باره کې اختصاص لري.

ډېره مهمه مسئله داده چې دنیا او آخرت یو له بل سره اړیکې لري، لکه چې په یوه مبارک حدیث کې راغلی دي (هر څه چې انسان په دنیا یې کړي په آخرت کې به هغه ترلاسه کړي).

د معاد (آخرت) په باره کې زیات دلیلونو شته دي او د هغوی ډېر ارزښتمن دلیل د انسان فطرت دی، انسان په خپل باطن کې د جاویدانۍ احساس کوي حتی

هغه ډله خلک چې په آخرت ایمان هم نه لري او داسې فکر کوي چې آخرت او راتلونکی ژوندون ته اړتیا نشته بیا هم زیار باسي چې نوم او شهرت له خپل ځان څخه پرېږدي ترڅو وروسته له مرګ څخه د تحسین او ستاینې مورد وګرزي. دوهم مهم دلیل یې د الله تعالی حکمت دی. تاسې فکر وکړئ چې نړۍ یې په څومره بڼکلي ، نظم او دقت سره پیدا کړې ده که داسې فرض شوي وي چې ژر دي دانړۍ له منځ څخه لاړه شي او هېڅ نتیجه دي هم ورباندې مرتبه نه وي آیا په دي صورت کې به ټول کارونه لغو او بې ګټې نه وي؟ نو الله تعالی دا نړۍ د دي لپاره پیدا کړې ده چې انسانان په هغه کې وروزل شي او په آخرت ربل جهان، کې د خپلو عملونو نتیجه ترلاسه کړي.

فعالیت (هڅونې):

۱. ستاسې له نظره ولې په ټولو آسماني ادیانو کې په معاد (آخرت) باندې عقیده موجوده وه؟
۲. آیا تاسې کولئ شئ د آخرت په هکله یو دلیل ووايئ؟

ارزونه:

۱. آیا زده کوونکي کولای شي د معاد په باره کې استدلال وکړي؟

د رحمت نبي (رحم لرونکی نبي ص)

هدف: د اسلام د نبي د شخصیت سره آشنايي.

پوښتي:

۱. تاسي د حضرت رسول اکرم له شخصیت سره ترکومي اندازي آشنايي لری؟
۲. تاسي پوهیږئ چې رسول اکرم څومره د خپلو اصحابو (یارانو) په منځ کې محبوب وو؟

د لویو انسانانو د ځانګړتیاوو څخه یوه هم داده چې د خپلو پیروانو او طرفدارانو په زړو کې نفوذ لری دا ډول افراد تل احساس لرونکی طرفداران، او ډېر ګینه لرونکی مخالفان هم لري، حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله وسلم چې اشرف کائنات او سید انبیا (ع) دی داسې لور ممتاز ارزښت ناک، شخصیت یې درلود چې یاران یې په ټول موجودیت سره د هغه د شخصیت مینان وو د ایه دی سبب وو چې حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم د ډېرو لورو او خلاقو او پوره ادب څخه برخه لرله، هغه ص هېڅ کله خپل کارونه بل چاته نه سپارل کله چې هغه (ص) په مجلس کې کښیناست داسې ځای ته غوره کاوه چې له نورو څخه لوړ او بهتر نه وي نو که چیرې یو نا آشنا سړی مجلس ته راتله او هغه یې په څیره نه وو پیژندلی په دې نه پوهیده چې کوم یو پیا مېر دی.

ډېره ښه ده چې په دې ځای کې یوه کیسه د حضرت رسول الله د محبوبیت په باره کې ووايو: پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم د خپل شریف ژوند په آخرنیو

ورځو کي له خلكو څخه و غوښتل چې په جومات (مسجد) کي را ټول شي ترڅو حضرت رسول اکرم له هغوی سره خبري وکړي.

خلک ډ پر په اشتياق را ټول شول چې د الله تعالی پيغمبر دخپل عمر آخرينو ورځو کي دخلكو سره څه ډول خبري کوي، جومات د خلكو څخه ډک وو، حضرت محمد صلی الله عليه واله وسلم له دوي سره خبري کولې، رسول الله خلك د يانت لرنې تقوی ته دعوت کول په اخر کي يې وفرمايل چې زه ناروغ يم بنسايې د الله تعالی ملاقات ته لار شم که چيري څوک کوم حق په ما باندې لري و دي وايي چې هغه له رحلت څخه مخکي ادا کړم!

ټول پټه خوله پاتې شول ډ پر خلك ددي خبري په او ريدلو سره په ژر اشول! په دي وخت کي يو سړی جگ شواو په لور آواز سره يې وويل: ای رسول الله صلی الله عليه واله وسلم زه يو حق پرتا لرم غواړم چې هغه ادا کړي حضرت رسول صلی عليه واله وسلم وفرمايل څه حق، ووايه چې هغه ادا کړم ويې ويل په يوه غزا کي تا غوښتل چې په خپله متروکه سره خپل اوښن ووهې ولي په اشتباه سره هغه ځما په گډه ولگيده زه غواړم دهغي قصاص و اخلم! خلك حيران اونا را حته شول چې دا سړی د حضرت رسول الله څخه څه غواړی!

ساوی په سسينو کي بندې شوي خلک منتظر وو چې څه کېږي! حضرت رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل: زه آماده تيار يم چې ته له ما څخه قصاص واخلي خلک نور نا را حته شول او په بي صبري سره يې انتظار وېست چې څه کېږي هغه پيغمبر^(ص) ته ور تړدي شو خلکو فکر کاوه چې قصاص اخلي ولي هغه د حضرت

رسول الله صلى الله واله وسلم سينه بنكل كه او و بي ويل چي مادا هيله درلوده چي د پيغمبر سينه بنكل كرم.

فعاليت (هڅونې):

۱. د لوست خلاصه په لسو سطرو (کړبنو) کې وليکئ:
۲. د لوست کيسه خپلو کورنيو ته بيان کړئ:
۳. د دې کيسې په هکله مو خپل نظر په پنځو کړبنو کې وليکئ:

ارزونه:

۱. آیا زده کوونکي کولای شى د نبي صلى عليه و اله وسلم د شخصيت په هکله توضيحات ورکړي؟

اووم لوست:

خپل امان بايد و پېژنو

هدف: دا مامانو له شخصيتونو او ژوند سره آشنايي

پوښتي:

۱. د لسم امام نوم څه دی؟
۲. آیا د یوولسم امام نوم موزده دی؟
۳. آیا امام زمان پېژنئ؟

ز مورې نهم امام حضرت امام محمد تقی علیه السلام دی، پلار يې امام رضا علیه السلام دی د هغه مبارک د کښي نوم ابو جعفر دی د هغه له ډېرو مشهورو القابو څخه تقی او جواد دی امام جواد علیه السلام د یو سل او پنځه نوی (۱۹۵) هجري قمري کال کې د روژې په میاشت په مدینه منوره کې تولد شو او امام محمد تقی د ۲۵ کلنۍ په عمر د ۲۲۰ هجري قمري کال د ذی القعدې په میاشت کې په شهادت ورسید.

امام علی هادی:

ز مورې د لسم امام نوم علي دی. هادي او تقی يې له مشهورو القابو څخه دي پلار يې نهم امام جواد دی او مور يې فضیلت لرونکی بنېځه حضرت سمانه وه. دي د ذی الحجې د میاشتي په اتمه په ۲۱۲ هجري قمري کال کې د مدینې منورې له محلاتو څخه د صربا په نوم په یوه محله کې په ژوند گام کېښود.

امام هادي هم د خپل پلار په څېر په لږ عمر کې امامت ته ورسېد او د امامت موده يې ۳۳ کاله وه کله چې متوکل د عباسيانو (خليفه) په خلکو کې د امام له محبوبيت څخه ويريږدلو نو امام يې مجبور کړ چې له مدني منوري څخه سا مراء (عباسيانو پلازميني) ته لاړ شي په هغه ځای کې يې امام خلکو سره د هر ډول تماس او ملاقات څخه منع کړل په پای کې يې په ۲۵۴ کال کې د سامرا په ښار کې امام مسموم او په شهادت ورسېد.

امام حسن عسکري:

امام عسکري د شيعيانو يو ولسم امام د امام هادي زوی دی چې د جمعي په ورځ د ۲۳۲ هجري قمري کال دربيع الثاني په اتمه زېږېدلې دی مور يې ډېره پرهېزگار ه ښځه وه چې نوم يې حدیثه يا سوسن ده، امام څلور کلن وو چې د خپل پلار سره د اجبار له مخې سا مراء ته راغی او په يوه نظامي منطقه کې تر نظارت لاندې ونيول شو او په همدې ځای کې يې خپل ژوند ته ادامه ورکړه. له همدې کبله په عسکري سره مشهور شو، دده د امامت دوره شپږ (۶) کاله وه او د ۲۶۰ قمري کال د ربیع الاول په اتمه نېټه مسموم او شهيد شو. ده په همدې څو کالو کې داسې علمي او اخلاقي شهرت وموند چې له هر ځای څخه يې خلک ليدلو ته راتلل، له همدې کبله دی يوه موده د حکومت له خوا زنداني شو. ولي ده په روحاني توان او قوت سره وکولی شو چې ټول بنديان تر خپل تاثير لاندې راوړی.

امام زمان مهدي موعود:

دوولسم پيشوا حضرت حجة بن حسن المهدي (ع) دی هغه (ع) د شعيان د مياشتي په ۱۵ - ۲۵۶ هجري قمري کال کي، د سامراء په بنار کي خپلي سترگي د نړۍ (ژوند) په لور خلاصی کړي.

د ده له النابو خخه حضرت (حجت) قائم) خلف صالح) صاحب الزمان) بقیة الله) او د پر مشهور لقب يي مهدي دی، پلار يي حضرت امام عسکري او مور يي فضیلت لرونکی بنځه حضرت (ترجس) ده.

حضرت مهدي د ژوند له پيل خخه په پته (خفا) ژوند کړی او د غائب والی دوي (۲) دورې لري، لنه غیبت (غیبت صغری) او د غیبت (کبری غیبت) چي لنه غیابت يي د پلار له شهادت خخه وروسته تر ۳۲۹ کاله یعنی ۶۹ کاله دوام کړی دی په دي موده کي امام زمان د خپلو نایبانو په وسیله له شيعيانو سره تماس ساتلی دی او اوږد غیابت يي (کبری غیابت) د له ۳۲۹ خخه کله چي اخيرنی خاص نأب يي مړ شو پيل شو او تر هغه پورې چي الله تعالی ده ته د ظهور اذن وکړی ادامه به وکړی کوم وخت چي امام زمان ظهور وکړی نړۍ به د عدالت خخه پوره برخمنه وي او د ستم او ظلم جرړی به پوره له منځ خخه وتلي وي.

فعالیت (هڅونې):

۱. امام مهدي څو کاله عمر تېر کړی دی؟
۲. د امام حسن عسکري د امامت دوره څو کاله وه؟
۳. څه فکر کوئ چي ولې امام زمان عليه السلام غائب دی؟

دوهمه برخه: احكام

اتم لوست:

د روژي احكام

موخه: د روژي له احكامو سره آشنايي.

پوښتي:

۱. آيا تاسې روژې نيسي؟

۲. آيا د روژي د احكامو په برخه كې څه معلومات لرئ؟

روژه له دې څخه عبارت ده چې انسان د الله تعالی د فرمان (حکم) د ترسره کولو په لحاظ د سبا له آذان څخه د ماښام تر آذان پوري له هغه کارونو څخه چې روژه ورباندې باطلېږي ځان وساتي.

د رمضان په مبارکه میاشت کې روژه نیول واجب دی. په روژه کې نیت کول شرط دی ولې لږم نه دي چې نیت په ژبه سره وویل شي بلکې که چېرې په زړه کې نیت وکړي (چې د الله تعالی د حکم د پر ځای کولو په خاطر روژه نيسم) روژه يې صحيح ده.

ولې بهتره ده چې انسان هره ورځ د شپې نه مخکې نیت وکړي. همداراز مستحب ده چې له آذان څخه مخکې انسان يو څه (سحرني) غذا وخورې ترڅو روژه نيولوته پوره آماده واوسي.

فعالیت (هڅونې):

۱. زده کوونکي دې د روژې د کیفیت په هکله د ډلو په ترڅ کې یوله بل سره خبرې وکړي.

ارزونه:

۱. څوک کولی شي د روژې نیمولو کیفیت توضیح ورکړي؟

نهم لوست:

د روژې مېطلات (باطل کونکي)

موخه: د روژې د باطل کوونکو پېژندنه.

پوښتني:

۱. آیا پوهېږئ چې خوشيان روژه باطله کوي؟

د روژې مېطلات هغه شیانو ته وايي چې په قصد سره د هغه ترسره کول

روژه باطله کوي او د روژې مېطلات په لاندې ډول دي:

۱- خوړل او څښل

۲- جنب کېدل

۳- په خدای تعالیٰ، پیغمبر (ص)، یا له دوولسو اماانو څخه په یوه امام

پورې درواغ ویل.

۴- ستونې ته د ډبر درانه غبار (گرد) رسېدل.

۵- په اوبو کې د ټول سر ډوب کول.

۶- په جنابت، حیض یا نفاس کې د سبا تر اذان پورې پاتې کېدل.

۷- په مایع شیانو سره اماله کول.

۸- قې کول.

که چېرې روژه لرونکی یو د پورتنیو شیانو څخه په سهو سره ترسره کړی روژه
بې نه باطلېږي باید خپلې روژې ته ادامه ورکړي.

فعالیت (هخونی):

۱. د روژي مېطلات کوم شیان دي؟
۲. که یو سری په سهو سره څه و خوري څه حکم لري؟

ارزونه:

څوک کولای شی د روژي د مېطلاتو نمونه واخلي؟

لسم لوست:

هغه مور دونه (ځایونه) چې کولی شو روژه ماته کړو

موخه: د هغه ځایونو پېژندنه چې کولی شو روژه ماته کړو.

پوښتي:

۱. آیا مسافر هم روژه نیسي؟

۲. آیا داسې حالتونه شته چې روژه دار کولای شی پکې خپله روژه ماته کړي.

روژه نیول د دین له فروعو څخه دی هر کال یوه میاشت ټول هغه مسلمانان کوم چې د روژې نیولو د شرطونو لرونکی وي، باید روژه پکې ونیسي چې هغه د رمضان د مبارکې میاشتې روژه ده.

روژه زیاتي معنوي، جسمي او ټولنيزې گټې لري د رمضان د مبارکې میاشتې روژه نیول په هر بالغ او د شرایطو لرونکی مسلمان باندې واجب دی.

او نه ښایي په دې میاشت کې څه و خورئ البته داسې ځایونه هم شته دي چې کولی شو د رمضان د مبارکې میاشتې روژه ماته کړو په دې لوست کې هغه ځایونه بیان وو او په لاندې ډول دي:

۱. که چېرې سړی ناروغ وي او روژه نیول ورته زیان رسوي نه ښایي چې روژه ونیسي.

۲. که څوک سفر ته ځي او د سفر د تلو او راتلو لاره د اتو (۸) پر سرخو په اندازه وی نو باید روژه ماته کړي.

۳. هغه مور چې خپل ماشوم ته شیدې ورکوي، او شیدې ورکول دي ته یا ددې ماشوم ته زیان رسوي نه ښایي روژه ونیسي.

۳. هغه انسان چي ډېر زور شوی وي او روژه نیول ورته گران وي کولی شي خپله روژه ماته کړي.

پرتله اخیرني مورد څخه په دریو نورو مورد وکي باید وروسته د روژي قضایي په ځای کړي یعنی کوم وخت یې چي عذر رفع شي باید روژه ونیسي.

فعالیت (هڅونې):

زده کوونکی دې د دریو ډلو په ترڅ کې د روژې د شرعي عذرونو په هکله خبرې وکړي.

ارزونه:

آیا ویلی شی چې مسافر په کوم صورت کې خپله روژه ماتولی شي؟

بوولسم لوست:

د روژي قضايي

هدف: د روژي د قضايي د کیفیت پيژندنه.

پوښتي:

۱. ايا د روژي له قضايي سره آشنای لري؟
۲. آيا تاسې تر اوسه پوره روژه قضا کړي ده؟

هر مسلمان چي د شرعي عذر له کبله د رمضان د مبارکي مياشتي روژه ونه شی نیولی نو باید قضايي په نورو ورځو کي ونیسي دا مستحب ده چي د قضايي روژي په نیولو کي عجله (چټکتیا) وشي ترڅو د نوی کال د رمضان د رسید لو مخکي يي خپله قضايي روژه نیولې وي. که چيري د قضايي په نیولو کي څه کوتاهی یا ځنډ شوي وي، یا د کوم عذر په لحاظ يي ونه شی کولی قضايي روژه ونیسي باید وروسته له رمضان څخه دهغه قضايي په ځای کړی او د هري ورځي روژي څخه لس (۱۰) خورده طعام (خواره) فقيرته ورکړی که چيري د څو میاشتو قضايي د چاپه غاړه وي باید د ټولو قضايي ونیسي، د قضايي په نیولو کي باید د لومړي رمضان څخه پیل وکړي.

که څوک پرته له شرعي عذر څخه (په قصد سره) د رمضان د میاشتي روژه ماته کړي باید هم قضايي اداء کړي او هم کفاره ورکړي.

- د هري ورځې کفاره يو له دريو شیانو څخه ده:
۱. شپيته ورځې روژه نيول.
  ۲. شپيته مسکيانو ته طعام ورکول.
  ۳. يو مريي (غلام) آزاد ول.

فعاليت (هڅونې):

۱. زده کوونکي په دو کسيزو ډلو کې د هغه ځای په هکله چې يو ازې قضايي پری و اجبېری او هغه ځایونو کې چې قضايي او کفاره پری لازمېږي يو د بل څخه پوښتنې وکړي.

ارزونه:

په کومو ځایونو کې قضايی او کفاره و اجبېری؟

دولسم لوست:

د فطر زکات (صدقه)

هدف: د فطر د صدقي سره آشنایي.

پوښتي:

۱. آیا د فطر صدقه پېژنئ؟

۲. آیا د فطر صدقه ورکوی؟

د اسلام مبین دین د ټولنیز عدالت دین دی، تل زیار باسی چې مسلمان یو له بل سره مرسته وکړی. زموږ دین کې عبادت او د دنیا کارونه یو له بل سره اړیکې لري د روژې په مبارکه میاشت کې مسلمانان یوه میاشت روژه نیسي. فقراء او بدایان دواړو د لوړې او تندي احساس تجربه کوي.

الله تعالی حکم دی چې د میاشتي په پای کې دې هغه مسلمانان چې د ژوند بڼه بې ښه وي او د یوه کال د مصرف کولو مالي توان لري یوه اندازه اوربشي غنم، خرما، ممیز یا د هغوی قیمت فقیرانو ته ورکړي.

په علمي رسالو (کتابو) کې یې د فطر د صدقي اندازه داسې ټاکلې ده:

هغه څوک چې د اختر په شپه عاقل او بالغ وي فقیر او د چا غلام نه وي باید په خپله دی او هغه څوک چې دی اعاشه کوي، د هر تن په برابری، کې یوه پیماننه تقریباً درې کپلو غنم یا اوربشي، خرما، ممیز، یا وریجې یا ذرت (جواري) یا د دغو مثل مستحق ته ورکړي که چېرې د دغو شیانو قیمت هم ورکړی روا دی.

فعالیت (هڅونې)

- ۱- د فطر صدقه چې یو ډول عبادت دی په څه ډول تو لښیز اړیځ پیدا کوی؟
- ۲- که ستاسې په کور کې اوه (۷) تنه وي څو کپلو باید د فطر صدقه ورکړئ؟

ارزونه:

آیا زده کوونکو د فطر د صدقې اندازه او ارزښت پېژندلی دی؟

اعتكاف

هدف: د اعتكاف له مفهوم او عمل سره آشنايي

پوښتني:

- ۱- آیا تاسې د اعتكاف په معنا پوه یاست؟
- ۲- آیا تاسې اعتكاف كړی دی.

په تېرواد یا نو کې داسې معموله وه چې یوې ډلې چې غوښتل به یې چې الله تعالی بڼه ویشړني یا په راحت سره د الله تعالی عبادت وکړي، د عبادت لپاره به یوه ځای یا غار ته تلل، په تفکر او عبادت به یې پیل کاوه، دا کار به د دې سبب وگرزېد چې دوی ټولنیز ژوند پوره پرېږدي او په انزوا (تنهایی) سره ژوند وکړي.

کله چې د اسلام مبین دین د انزوا (کوښه ناستي)، او ټولنیز ژوند پرېښودل پوره منع کړي دي لکه چې حضرت محمد رسول الله (ص) فرمایلي دی زما دین د رهبانیت دین نه دی نو، کله چې انسان د خپل ځان او خپل خدای تعالی په هکله تفکر کولو لپاره آرامتیا ته اړتیا لري نو د اسلام مبین دین د رهبانیت په ځای اعتكاف مشروع او پیشنهاد کړی دی.

اعتكاف یو ډول عبادت دی چې یو مسلمان خو ورځي جامع جومات ته ځي او د ژوند له آشوب او غوغا څخه فاصله نیسي او د الله تعالی په عبادت او خلقت کې تفکر کوی. اعتكاف یو عبادت دی چې باید په خپله زده کوونکي علمي کتابونو ته مراجعه وکړي او له هغوی څخه زیات معلومات ترلاسه کړي.

فعالیت (هڅونې):

- ۱- د اسلام مبین دین کوم شی یی د گوښه گیری په ځای مشروع کړی دی؟
- ۲- آیا ستاسې له نظره اعتکاف او رهبانیت یو له بل سره څه توپیر لري؟

ارزونه:

آیا زده کوونکو د اعتکاف مفهوم او هدف پېژندلی دی؟

زکات

هد فونه:

۱- د زکات له احکامو سره آشنايي.

۲- د هغو شیانو پېژندنه چې زکات ورباندې تعلق نیسي.

پوښتي:

۱- آیا د زکات په معنا پوره یا ست؟

۲- آیا پوهېږئ چې زکات په کومو شیانو پورې تعلق نیسي؟

الله تعالی د فقيرانو او محتاجانو د ژوند د تامین په لحاظ پر بېایانو او ثروت

لرونکو باندې زکات واجب کړی دی. زکات په دی معنا سره دی چې هغه کسان چې الله تعالی مال او ثروت ورته ورکړی دی، په کال کې یوه ټاکلې شوي اندازه له خپل مال څخه فقيرانو او محتاجانو ته ورکړي.

الله تعالی په قران عظیم کې په زکات زیات تاکید کړی دی او په ډېرو ځایو کې یې د لمانځه سره یو ځای یاد کړی دی چې له دې خبرې څخه د زکات ارزښت او اهمیت ښکاري.

زکات په کومو کسانو واجب دی؟

زکات په هغو کسانو واجب دی چې لاندې شرایطو لرونکی وي:

۱- بالغ وي ۲- عاقل وي ۳- په مال کې د تصرف کولو توان ولري.

زکات په کومو شیانو پورې تعلق نیسي؟

که څه هم دا مستحب ده چې له ټولو زراعتي محصولاتو څخه چې په کیلو او

وزن سره یې پلورنه او پیرونه کېږي، همداراز د تجارت له عوایدو څخه زکات ورکړو ولې په لاندې مالو کې زکات واجب دی:

۱- اوبیان، غوایان او پسونه

۲- غنم، اوربشي، خرما او ممیڼ

۳- سره زر او سپین زر

په کوم وخت کې په مالو زکات واجب کېږي؟

زکات هغه وخت واجب کېږي چې یاد شوي مالونه د نصاب حد ته ورسېږي یعنې یوې ټاکل شوي اندازې ته ورسېږي د مثال په توګه هغه څوک چې یو (۱) یا دوه (۲) اوبیان لري په هغه باندې زکات نه دی واجب. ولې کله چې پنځه اوبیان ولري باید یو پسه زکات ورکړي. د زکات نصابونه په فقهی کتابو کې بیان شوي دي. تاسې کولی شئ هغو ته مراجعه وکړئ او خپل معلومات ورڅخه ترلاسه کړئ.

فعالیت (هڅونې):

- ۱- په کومو کسانو زکات واجب دی؟
- ۲- زکات په کومو مالو پورې تعلق نیسي؟

د زکات د مصرف ځایونه

هد فونه: د زکات د مصرف له ځایو سره آشنايي

پوښتي:

۱- آیا پوهېږئ چې زکات کومو کسانو ته ورکول کېږي؟
الله تعالیٰ زکات د محتاجانو د حاجت د رفع کولو لپاره واجب کړی دی، بنا پر دې ټېره مهمه ده چې پوه شو چې زکات په کوم ځای کې مصرف کړو الله تعالیٰ په قران کریم کې د زکات د مصرف کولو ځایونه ټاکلی دي:

۱- فقیران (فقراء): هغه کسان چې د یوه کال لپاره د خپلې کورنۍ مالی مددک ونه لري.

۲- مساکین: یعنی هغه کسان چې هیڅ مال ونه لري.

۳- د زکات عاملین: هغه کسان چې د زکات، راټولونې، حساب، ساتنې، کار په غاړه لري.

۴- هغه کافرانو ته چې کولی شو د زکات په ورکولو سره د هغوی زړونه اسلام ته مایل کړو یا هغه مسلمانان چې د عقیدې په لحاظ ضعیف وي او د زکات په ورکولو سره کېدی شي هغوی په خپله اسلامي عقیده پاتې شي.

۵- مریي (غلام): هغه غلام چې د خپل مالک سره یې تعهد کړی وي چې یوه اندازه مال به ورکوی او هغه به آزاد وي.

۶- هغه قرضداران چې نه شي کولی خپل قرض اداء کړي.

۷- خیریه کارونه پری کول لکه پل، جومات، ښوونځي پری جوړول.

۸- ابن سبیل: یعنی هغه کسان چي د خدای تعالی په لاره مسافرت کوي او په سفر کې خپلې پیسې خلاصې کړی وی، خوک پور هم نه ورکوي.

فعالیت (هڅونې):

- ۱- د زکات د مصرف کولو په ځایو باندې بحث وکړی.
- ۲- آیا ستاسې په همسایه گانو کې خوک شته دي چي زکات ورکول ورته روا وي؟

ارزونه:

۱. آیا زده کونکي کولای شي د زکات د مصرف ځایونه بیان کړي؟

خمس

هدف: د خمس د مفهوم او احكامو سره آشنا كيدل.

پوښتني:

۱- ايا خمس پيژني؟

۲- ايا پوهيږئ چې خمس په كومو شيانو كې واجبيږي؟

په تيرو د رسونو كې مو ويلی وو چې خدای ﷻ د فقر، غريبي، بيچارگي او محتاجو كسانو د لگښتونو د تايمين لپاره زكات وركول په هغو كسانو چې مالي وضعه يې ښه وي واجب گرځولی دی.

الله ﷻ د زكات د مصرف كولو اجازه ساداتو او د پيغمبر (ص) اولادې ته نه دی وركړی او د د فقيرو ساداتو او خه نورو عمومي مصارفو لپاره خمس واجب كړی دی. خمس په اوو شيانو كې واجبيږي.

۱. د كسب او كار په منفعت او هغه گټه كوم چې د تجار صنعت او نورو لارو څخه لاسته راځي بايد د دغو يوه پنځمه برخه وركړي.

۲. معدن: كه چيرته كوم كس معدن پيدا كړ او هغه يې راوويسته نو بايد د دغه يو د دريمې برخې خمس وركړي.

۳. خزانه: كه كوم كس خزانه پيدا كړه بايد د هغه خمس وركړي.

۴. د حلال مال گډول د حرام سره: كه چيرته حلال مال د حرام مال سره په كومه وجه گډ شي او انسان ونشي كولی چې هغه جلا كړي بايد د دغه څخه خمس وركړي.

۵. هغه قيمتي کاڻي، لعل جواهر چي د لاهيو وهلو په واسطه د بحر څخه راوځي بايد خمس ورکړي.

۶. غنيمت په جنگ کې: که چيرته د کفارو سره په جنگ کې غنيمت لاسته راشي بايد د هغه خمس ورکړ شي.

۷. په هغه ځمکه کې چې کافر زمي يا د مسلمان څخه ټي اخلي هغه کافر زمي چې په اسلام حکومت کې ژوند کوي او بايد خمس ورکړي.

خمس نور ډير احکام لري چې د ضرورت په وخت کې بايد عمليه رسايو ته مراجعه وشي.

فنايت (هڅونې):

۱- زده کوونکي دې په څو نوري گروپونو کې درس ووايي او خپلو منځو کې دې بحث وکړي.

۲- هغه اووه شيان چې خمس په کې واجبيري خپلو کتابچو کې وليکي.

ارزونه:

- ۱- آیا زده کوونکي کولی شي چې د خمس او زکات په مینځ کې فرق وکړي؟
- ۲- آیا هغوی کولی شي چې هغه ځایونه چې خمس په واجبيري بیان کړي.

حج

هدف: د حج د مسایلو سره آشنایي.

پوښتني:

۱- آیا د حج سره آشنایي لری؟

۲- ستاسي له نظره حج څه گټي لری؟

مور: مسلمانان هر چیرته چې یو، په لمونځونو کې خپل مخونه د کعبې شریفې لورته اړوو. کعبه ترټولو پخوانۍ خونه ده، او په مکه مکرمه کې ده چې الله تعالی هغه د مسلمانانو قبله ګرزولې ده، سربېره پر دې، الله تعالی حکم کړی دی چې د ټولې نړۍ یوه ډله مسلمانان دې راټول شي او د حج عبادتي، عمل دی اداء کړي. حج یې په هغو مسلمانانو چې جسمي او مالي توانايي لري واجب کړی دی. البته هغه هم په عمر کې یو ځل واجب دی. او له یو ځل څخه زیات واجب نه دی ولي ډ پر ثواب لري.

د حج کولو عملونه تر یوې اندازې پورې ګران دی ولي ښه ده چې په اجمالي توګه د هغه له ځینو مراسمو سره آشنا شو، نو په مختصره ډول توضیح ورکوو.

حج پر دریو ډولو ویشل کیږی:

۱- حج تمتع، د هغو کسانو لپاره چې استوګن ځای یې د مکې سره ۹۰ کیلو متر واټن ولری.

۲- حج افراد

۳- حج قران: هغه کسان چې په مکه او د هغې په شاوخوا کې ژوند کوي کولای شي حج افراد او یا حج قران سرته ورسوي.

فعالیت (هڅونې):

- ۱- د لوست خلاصه په لسو (۱۰) کرښو کې ولیکئ.
- ۲- د حج معنوي او ټولنيزې گټې ولیکئ.

ارزونه:

۱. آیا زده کوونکي کولای شي د حج د مراسمو اهمیت بیان کړي؟

د حضرت رسول الله (ص) او امامانو د قبر زیارت کول

هدف: د رسول الله (ص) د مرقد او امامانو د مرقدو د زیارت سره آشنایی.

پوښتني:

- ۱- آیا تاسې د رسول الله مرقد او د ځینو امامانو د مرقدونو زیارت ته تللی یاست؟
- ۲- ستاسې په نظر دا زیارت څه گټې لري؟

په دې پوهېږو چې حضرت محمد صلی الله علیه و آله وسلم د انبیاء و و (ع) وروستی نبی دی د آنحضرت او د هغه له اولادې او صحابو (یارانو) سره مینه لرل د هر مومن خصلت دی او د آنحضرت (ص) او یوې ډلې مطهرې او لادې او ځینو اصحابو مرقدونه په مدینه منوره کې دي (رضی الله تعالی عنهم) په دې اساس حجاج د ایمان او محبت په غوښتنه د حج د اداء کولو څخه وروسته مدینه منوره ته ځي، سر بیره په دې چې هلته د حضرت رسول الله (ص) پاکې کورنۍ او اصحابو د مرقدونو په زیارت سره دیني تنده ماتوي.

په دې اساس مدینې منورې ته تلل د حج له مناسکو څخه نه دي بلکې د مسلمانانو د اعتقاد او محبت غوښتنه ده کله چې د قبرو زیارت کول د اسلام په مبین دین کې جائز دی، نو د حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم د مرقد زیارت له لوی ثواب څخه خالي نه دی.

او دا هل بیت او اصحابو (رضی الله تعالی عنهم زیارت هم چې په ولایت او کرامت کې یې اختلاف او شک نشته د الله تعالی په وړاندې د اجر او ثواب څخه خالي نه دي.

فعالیت (هڅونې):

- ۱- درس په چوپتیا سره مطالعه کړئ.
- ۲- د درس د محتوی په هکله یو له بل څخه پوښتني وکړئ.

دریمه برخه: اخلاق او ادا داب

نولسم لوست:

د ټولني د افرادو حقوق

هدافونه:

۱. د اسلام د پیغمبر د اخلاقو سره آشنایي.
۲. د همکارۍ، او یو له بل سره د مرستې ارزښت.

پوښتني:

۱. آیا د حضرت رسول الله صلی الله علیه و الله وسلم له اخلاقو سره آشنایي لری؟
۲. آیا کولی شی د حضرت رسول الله (ص) د نیکو اخلاقو څخه څو نکتې بیان کړی؟

انسان اجتماعي موجود دي یعنی تل یو له بل سره ژوند کوي، نه شي کولی لکه ځیني حیوانات په یوازېتوب سره ژوند وکړي، ټولنیز ژوندون پرته له قانون، حقوقو، او تکلیفو څخه امکان نه لري. د اسلام په ټیکاره دین کې هم حقوق په نظر کې نیول شوي دي چې د ټولني افراد باید د هغوی مراعات وکړي. دا ډول حقوقو ته حق الناس ویل شوي دي. د خلکو د حقوقو اداء کول د اسلام د رهبرانو په خبرو کې په ډېرو لوررو تعبیرو سره د تاکید مورد گزیدلی دي چې د هغوی له جملې څخه:

۱. د اسلام ډېر محترم پیغمبر (ص) فرمایلی دی (من حبس عن اخیه المسلم شیئا من حقه حرم الله علیه برکة الرزق الا ان یتوب) یعنی هر څوک چې د مسلمان ورور له حقوقو څخه کوم شی منع کړی الله تعالی په هغه باندي د رزق برکت حرام گرزوي مگر دا چې توبه وباسي.

۲. اما جعفر صادق فرمايلي دي (ما عبد الله بشي افضل من اداء حق المومن) يعني الله تعالى په كوم شي پرته له دي چي د مومن حق اداء کړي په ښه توگه يي عبادت نه دی شوی يعنی د پر ښه عبادت د مومن د حق اداء کول دي. دا بد يهي خبره ده چي د نورو حقوق په خاصو ځايونو يا ځانگړيو افرادو پوري منحصر نه ده بلکه په عامه توگه هر شخص ته شامل دی، لوی وي که وړوکی بيگانگه (پر دی) که خپل آشنا مسلمان وي که غير مسلمان، ښځه وي که نارينه.

آن تر دې چي د اسلام په سپينڅلي دين کي حيوانات (ژوی) هم حق لري چي رعایت کول يي پر مسلمان لازم دی.

له بلې خوا هره د له په هغه تناسب سره چي د انسان سره تعلق لري د خپلو ښکايو حقوقو څخه برخه لرونکی کېږي چي ممکنه ده د نورو له حقوقو څخه توپير ولري د مثال په توگه اولاد او والدين هر يو ټاکلی حقوق په غاړه لري، ورور او خور بيل بيل حقوق د والدينو په پرته په انسان لري همداراز مومنان هم يو په بل باندې حقوق لري چي نور (غير مسلمان) ور څخه بې برخي دي.

کوم حقوق؟

د پر حقوق وجود لري چي د ټولني افراد بايد هغه په خپل منځو کي مراعات

کړی چي په يوه مهمه برخه يي دلته مرور کوو:

۱. يو او بل ته سلام اچونه (و ښه).
۲. يو او بل ته بايد آزار ور نکړو.
۳. په وعدو باندې بايد وفا وکړو.
۴. رښتيا ويل.

۵. د چا په مال باندي بايد تبرى ونه كړو.
۶. هغه كار چې نورو ته وړ باندي آزار رسېږي بايد وبښي نه كړو.
۷. د چا غيبت ونه كړو.
۸. په چا پسي تهمت ونه ووايو.

فعاليت (هڅونې):

۱. د كلې د روحاني په مرسته پنځه نور حقونه په خپلو كتابچو كې وليكئ او په ټولگي كې يې بيان كړئ.
۲. يو له دوو مباركو حديثونو څخه چې د درس (په متن) كې مو لوستلي دي له ياده (حفظ) كړئ.

ارزونه:

۱. آيا زده كوونكې د نورو د حقوقو مفهوم زده كړى دى؟
۲. آيا زده كوونكې كولى شي ځينې نور حقوق په ياد شويو حقوقو باندي زيات كړي چې په درس كې يې ويلي دي؟

شلم لوست:

مرسته او همکاري

هد فونډه:

۱. د مرستي او همکاري له مفهوم سره د زده کوونکو آشنايي.
۲. په زده کوونکو کې د مرستي او همکاري احساس پياوړی کول.

پوښتي:

۱. آیا د مرستي او همکاري معنا مو زده ده؟
۲. ستاسې له نظره مرسته او همکاري په ژوند کې څه ارزښت لري؟

انسان نه شي کولی ټول کارونه په خپله تر سره کړي ، ځينې داسې کارونه دي چې پرته له دوه (۲) يا زياتو تنو څخه نه تر سره کېږي ، ځينې داسې کارونه هم شته چې په يوازيتوب هم تر سره کېدای شي ولې په څو تنو سره ښه او په آساني سره تر سره کېږي.

همدا سبب دی چې د اسلام مېنين دين مور، تعاون (مرستي) او همکاري ته بللی يو الله تعالی په قرآن عظيم کې فرمایلی دی (په ښو او نیکو کارو کې يو له بل سره مرسته وکړی او په گناه او دښمنۍ کې مرسته مه کوئ).

يوه ورځ حضرت رسول الله صلی الله عليه واله وسلم او وفا لرونکی ياران يې په سفر تللي وو ، د يوې مسافې له وهلو څخه وروسته د اوبو يوه ځای ته ورسيدل ټولو داسې نيت وکړ چې دلته خپلې ستومانۍ ليرې کولو او د غذا د خوړلو لپاره به تم کېږو او ويې غوښتل چې يو پسه حلال او کباب يې کړي.

نو د غذا د برابرولو لپاره هر چا يو کار په غاړه واخيست.

- يوه وويل زه پسه حلالوم.

- بل وويل زه به يبي له پوښتګۍ څخه و باسَم.
  - بل وويل زه يبي کباب کوم.
  - پيغمبر اکرم (ص) وويل زه به لرګي (خس) را ټول کوم.
- د آنحضرت پاراننو وويل: (ای رسول الله (ص): تاسې زحمت مه باسئ او آسوده کښۍ. موږ ټول شيان تياروو، هيڅ اړتيا نشته چې تاسې کوم کار تر سره کړئ! رسول الله (صلی الله عليه واله وسلم) وويل: زه پوهېږم چې تاسې ټول کارونه تر سره کوي ولي الله تعالی هغه بنده چې ځان د نورو په مینځ کې جدا (او ممتاز) گڼي او کار نه کوي، دوست نه گڼي وروسته حضرت رسول الله (صلی علیه و آله و سلم) دښتې ته لاړ یوه برخه لرګي (خس) يې را ټول کړل او را يې وړل.

فعالیت (هڅونې):

۱. آیا تاسې فکر کړی دی که چېرې په ټولنه کې مرسته موجود نه وای څه کېدل؟
۲. څه ډول همکارۍ ستاسې په منطقه کې وجود لري؟

په اسلام کې برابرې (مساوات)

هدف:

د مساوات له اصل سره آشنايي

پوښتني:

۱. ستاسې له نظره د يوې ټولنيې افراد د قانون په وړاندې برابر دي که نه؟
۲. د اسلام د مکتب له نظره په دې باره کې څه پوهيږئ؟

د تاريخ په اوږدو کې داسې افراد او ډلې موجودې وې چې خپل ځانونه له نورو څخه وړاندي او بهتره گڼل يوي ډلې د خپلې برترۍ نسبت نژاد، قام، او کورنۍ ته کاوه. بلې ډلې د خپلې برترۍ عامل مقام، ټولنيز موقف، او خپله کورنۍ بلله، بلې ډلې مال او ثروت د خپلې برترۍ سرمايه بلله، دا فکر د دې سبب کيده چې دوی خپلو ځانو ته ډېر امتيازات قايل شي او نور له خپلو منل شويو حقوقو څخه به برخې کړي. ټول هغه ظلم او ستم چې په انساني تاريخ کې وجود لري د تبعيض د روحيې په اساس ولاړ دي. هغه ظلمونه چې د يوې ډلې خود خواه خلکو له خوا په نورو تحميل کېږي ډېر زيات دي آن تر دې پورې چې د هغوی بيا نول مشکل کار دی ځکه داسې هم پيښه شوې ده چې يوې ډلې انسانانو نور خپلو عبادتو ته را بللې دي، الله تعالی عادل دی، هر ډول ظلم او ستم يې منع کړی دی، لاندې مبارکو آيتونه پاملرنه وکړئ (و الله لايحب الظالمين) يعنې الله تعالی ظالمان دوست نه گڼي د ال عمران سوره ۵۷ آيت (ان الله يحب المقتسطين) يعنې الله تعالی عدالت کونکی دوست گڼي د مايده سوره ۴۲ د اسلام گران رسول (ص) تل په خپلو ويناوو (قول) او عمل سره اسلامي عدالت مسلمانانو ته وربښودلی ده يوه ورځ يې خلک مخاطب کړل او وېي ويل: (ای خلکو

ستاسي خدای یو دی ، پلار ستاسی یو دی (آدم ح) پوه شي چي عربي د عجمي په پرتله ، عجمي د عربي په پرتله ، تور پوستی دسور پوستی او سور پوستکی د تور پوستی په پرتله برتری نه لري ، مگر په تقوی سره. د حضرت رسول الله دا حدیث د قرآنکریم دي آیت ته اشاره ده چي فرمایلي دي (ان اکر مکم عند الله اتکم) یعنی د الله تعالی په وړاندي هغه د عزت او بزرگواری لایق دی چي تقوی ولري.

فعالیت (هڅونې):

د لوست خلاصه په لسو کرښو کې ولیکئ او په ټولګی کې یې ووايي.

دوه ويشتم لوست:

امانتداري (امانت ساتنه)

هدف:

د امانتدارۍ له اهميت سره آشنايي.

پوښتي:

۱. امانتداري څه ارزښت لري؟

۲. که چيرې خلك يوه اونۍ په امانتو کې خيانت وکړي څه به وشي؟

يو له ۹ ډبرو منل شويو او ښو خصلمتو څخه امانتداري ده.

په ټولو اديانو په ځانگړي توگه د اسلام په سښپځلي دين کې په امانتدارۍ زياته توصيه شوې ده د قرآنکریم په يوه مبارک آيت کې راغلي دي (ان الله يامرکم ان

تودوا الامانات الی اهلها) د نساء، سوره ۵۸ آيت.

يعنی الله تعالی تاسې ته امر کوي چې امانتونه د هغوی اهل ته وسپاري، حضرت علي کرم الله وجهه فرمايلي دی چې حضرت رسول الله (ص) څو لحظې مخکې له رحلت څخه درې ځله ما ته وفرمايل: ای علي امانت يې څښتن ته وسپاره! په قرآنکریم او نبوي احاديثو کې د امانت په اداء کولو باندې زيات تاکيد شوی دی چې دا ټول په دې دلالت کوي چې امانتداري د اسلام په مبين دين کې زيات ارزښت لري حضرت رسول الله (ص) مخکې له بعثت څخه د امين لقب درلود او په (محمد امين) سره مشهور و و خلکو قيمت لرونکي شيان ده ته ايښودل، د هجرت په شپه (ليلة الميبت) چې رسول الله (ص) له مکې مکرمې څخه په پټه سره مدینې منورې ته

تلل د خلكو امانتونه چي زيات يې د كفاروو د ام ايمن سره كېښودل او حضرت علي ته يې و فرمايل چي په يوه مناسب وخت كې هغه د هغوی څښتنانو ته وسپاری.

بايد ياده كړو چي امانت كله د يوه شخص مال وي د مثال په توگه ستا همصنفي خپله كتابچه له ستاسې سره د امانت په توگه بډي نو ته وظيفه لري چي كله هغه در څخه وغواړي ورته ويې وسپاري، كه چيرې خداى د نه كوى – هغه خيانت كړي وريې نه كړى په هغه دي ظلم كړى دى، د هغه قرضدار (مديون) يې، كله امانت د ډبرو خلكو او عام مال وي د مثال په ډول مكتب چي تاسې درس په كې وايي د افغانستان د ټول ملت مال دى، نوزده كوونكي او ښوونكي ټول د نده لري چي د هغه په ساتنه كې زيار وباسي كه چيرې څوك د هغه په ساتنه كې زيار نه باسي د ټول ملت په وړاندي مسؤول دى.

فعاليت (هڅونې):

۱. آيت كريمه د معنا سره له ياده (حفظ) كړئ.
۲. لږ تر لږه د امانتدارۍ، څلور گټې ووايي.

نظافت (پاکوالی)

هدف: د پاکوالی له ارزښت سره آشنايي.

پوښتني:

۱. ستاسې له نظره نظافت څه گټې لري؟
۲. تاسی خپل پاکوالی ته څو مره ارزښت ورکوی؟

انسان په طبیعي ډول سره پاکوالی ښه گڼي او له ناوالتیا څخه کرکه کوي، پاکوالی زیاتې گټې لري، د انسان د روغتیا سبب کېږي، د الله تعالی د رضایت سبب کېږي، او خلک هم خوشحاله کوي.

اسلام د پاکی او پاکیزه گي دین دی حضرت رسول الله صلی علیه و اله وسلم فرمایلی دی (النظافة من الایمان) یعنی پاکوالی د ایمان جزء دی کله چې د اسلام د مبین دین احکامو ته په څیر سره نظر کوو، دې ته مو نظر راگرزی چې الله تعالی غواړي بنده گان یې پاک او سپیڅلي انسانان وي، ناوې او نا منظم انسانان د الله تعالی ښه بنده گان نه شو فرض کولی لکه چې د عبادت اداء کول اودس کولو او غسل ته اړتیا لري نو باید په درست ډول سره په ځانگړیو ځایونو کې یې ترسره کړو. پاکوالی کله فردي وي او په شخص پورې اړه نیسي مثلاً مسواک وهل د دې سبب کېږي چې د انسان غاښونه پاک او سالم پاتې شي. که څه هم مسواک وهل په ټولنیزو اړیکو باندې تاثیر اچوي، ځکه غاښونه ښکلی او د خولې بوی لیري کوي او خلک د هغه له خبرو څخه په تنگ نه راځي ولي سلامتي یې زیاتره په خپله شخص ته رسیږي کله نظافت په ټولنه پورې اړیکې هم پیدا کوي مثلاً کله چې موږ په ښار کې ژوند کوو، باید کثافتونه په هغه ټاکل شویو

کټافتد اټیو کې واچوو چې د همدې مراسم لپاره ښاروالیو ټاکنې دي په کوڅه یا د کاوندی د دروازي او نورو په وړاندې یې خالي نه کرو ځکه که چېرې په داسې ځایو کې یې خالي کرو د خلکو د ناروغتیا سبب کېږي، نو جوته ده چې د نورو په حقوقو متجاوز کړی دی او ناروغ کړي مودي.

نو باید زیارو باسو چې هم په فردي او هم عمومي امورو کې د نظافت او پاکوالی رعایت وکړو ترڅو د الله تعالی ډیر ښه بنده گان وگوزو.

فعالیت (هڅونې):

۱. په لسو کرښو کې ولیکئ چې څه ډول فردي او عمومي پاکوالی باید رعایت کړو؟
۲. دا خبره توضیح کړئ چې الله څرنگه غواړی چې بنده گان یې پاک او منظم وي.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**